

องค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Learning Management Factors Affecting Desired Characteristics Consisting
with Philosophy of Economic Sufficiency of The Students in The Learning Schools
in Northeast Thailand

นัยนา ชำของ^{1*} อีระ รุญเจริญ² ศรดา ชัยสุวรรณ³ และ วรสิทธิ์ รัตนวราหะ⁴

Naiyana Chumchong^{1*} Teera Runcharoen² Saruta Chaisawan³ and Worrasit Rattanavaraha⁴

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Doctor of Philosophy Program in Educational Administration, Faculty of Education, Vongchavalitkul University

²ศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Professor, Faculty of Education, Vongchavalitkul University

^{3,4}ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Assistant Professor, Faculty of Education, Vongchavalitkul University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินการตามองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) ศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของนักเรียนในโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีผู้บริหาร ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษ จำนวน 201 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นมีค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธี Stepwise

ผลการวิจัย พบว่า

1) โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการตามองค์ประกอบการบริหารจัดการด้านการจัดระบบการเรียนการสอน ด้านการจัดสิ่งแวดล้อม ด้านการใช้สื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการมีส่วนร่วมผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้นด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก นักเรียนมีคุณลักษณะพฤติกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

*Corresponding author: 088 3618399

E mail address: snoopy-opel@hotmail.com

2) องค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะพฤติกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติ มี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านการจัดระบบการเรียนการสอน ด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียนและด้านความเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ซึ่งอธิบายคุณลักษณะพฤติกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติได้ร้อยละ 83.00 และองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน มี 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนด้านความเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน ด้านการจัดระบบการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งสามารถอธิบายได้ร้อยละ 69.00

คำสำคัญ: การบริหารจัดการเรียนรู้, คุณภาพผู้เรียน, หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

This research aimed to study 1) procedures of management components and characteristic of students in accordance with the philosophy of sufficiency economy and 2) management components that affected characteristic of students. 412 persons including school directors, heads of teachers of learning areas and education commissions of schools in sufficiency economy center were the sample of this study. The tool of this study was a set of questionnaire that has high reliability and discrimination. The statistics used for the data analysis were standard deviation, Pearson's correlation coefficient and Stepwise multiple regression analysis.

The results of the study were:

1) Schools followed the management regarding schools of learning, leadership, environment, learning aids and activities, human resource development and contributory of parents and community, at the highest level. Learning management system was followed at the high level. Students had characteristics in accordance with the philosophy of sufficiency economy in 4 dimensions and desired characteristic, at the high level.

2) 83 percent of six factors of management components that affected the students' characteristic in 4 dimensions included: contributory of parents and community, leadership of administrators, learning management system, environment that was facilitating learning, learning person behavior of students and schools of learning. Learning aids and activities of teachers was not included. 69 percent of six factors of management components that affected the desired characteristic of students in accordance with the philosophy of sufficiency economy included: contributory of parents and community, schools of learning, learning person behavior of students, learning management system, environment that was facilitating learning and leadership of administrators. Learning aids and activities of teachers was not included.

Keywords: Learning Management, Desired Characteristics Philosophy of Economic Sufficiency

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและกระแสโลกาภิวัตน์ทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขันสูงและต้องเร่งพัฒนาคอนของตนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเพื่อสามารถรับมือกับสิ่งท้าทายดังกล่าวได้ การจัดการศึกษาของทุกประเทศต่าง ๆ ล้วนมีเป้าหมายสำคัญคือคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน เช่นเดียวกับประเทศไทย เพราะการศึกษาที่มีคุณภาพเท่านั้นที่จะทำให้ประเทศแข่งขันบนเวทีโลกได้ในยุคโลกาภิวัตน์ แต่ปัจจุบันพบว่าคุณภาพการศึกษาของไทยยังอยู่ในระดับต่ำมาโดยตลอด และเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขในทุกระดับ ถึงแม้ว่าระดับความรู้และโอกาสทางการศึกษามีทิศทางที่ดีขึ้นก็ตาม แต่การศึกษาของไทยก็ยังประสบปัญหาวิกฤติด้านคุณภาพอย่างต่อเนื่องภาวะวิกฤติดังกล่าวเป็นเงื่อนไขที่สำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ไพฑูริย์สินรัตน์และคณะ, 2553)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้สรุปคุณภาพการจัดการศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ (O - NET) ในกลุ่มสาระหลัก ปีการศึกษา 2552- 2557 จำแนกตามระดับชั้น พบว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกวิชาที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ยกเว้นวิชาสุขศึกษา และพลศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยเกินร้อยละ 50 และวิชาภาษาไทยที่มีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างจากปี 2552 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นแต่ก็ยังมีความเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 อาทิวิชาภาษาไทย การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคงเดิม อาทิ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์และ ศิลปะวิชาที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลง อาทิ คณิตศาสตร์ ยกเว้น วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ที่มีคะแนนเฉลี่ยเกินร้อยละ 50 หากจำแนกตามกลุ่มสาระวิชาและระดับชั้น พบว่า เกือบทุกวิชาที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนลดลงเมื่อเข้าสู่ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นหากจำแนกตามภูมิภาค พบว่า กรุงเทพมหานครมีคะแนน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศทุกวิชา รองลงมาคือภาคกลางและภาคใต้ ส่วนภาคที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำสุดสองลำดับสุดท้ายทุกวิชา ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ จากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาโดย International Institute for Management Development (IMD) แม้ว่าผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศจะลดลง 1 อันดับจากอันดับที่ 29 ในปี 2557 เป็นอันดับที่ 30 ในปี 2558 แต่อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของไทยเพิ่มขึ้น 6 อันดับจากอันดับที่ 54 เป็นอันดับที่ 48 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559)

เมื่อวิเคราะห์ถึงศักยภาพของเยาวชนไทยและคุณภาพของการจัดการศึกษา ประเทศไทยยังมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญโดยเฉพาะคุณภาพผู้เรียนไม่อยู่ในระดับทัดเทียมกับนานาชาติ รวมถึงกลุ่มประเทศอาเซียน ในขณะนี้คนในสังคมเริ่มหันมามองว่าผลที่ทำให้เยาวชนด้อยคุณภาพดังกล่าวนี้ เป็นเพราะคุณภาพด้านการจัดการศึกษาของประเทศไทยยังไม่ถึงมาตรฐานที่ควรจะเป็น (ศักดิ์สิน โรจน์สราญรมย์, 2555) ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้เสนอให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติประเทศโดยได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้นในระหว่าง พ.ศ. 2552 - พ.ศ. 2561 โดยกำหนดเป้าหมายไว้ว่าภายในปี พ.ศ. 2561 มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบซึ่งจะส่งผลให้คนไทยทุกคนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและมีความภูมิใจในความเป็นคนไทย นอกจากนั้นคุณภาพการเรียนของผู้เรียนทุกระดับสูงขึ้น ตลอดทั้งมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะและความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม (ธีระ รุญเจริญ, 2553)

การจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามแนวทางปฏิรูป ผู้บริหารสถานศึกษาคือบุคลากรหลักที่สำคัญของสถานศึกษา โดยต้องเป็นผู้ที่จะต้องมีความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม ตลอดทั้งจรรยาบรรณวิชาชีพที่ดี มีภาวะผู้นำที่ดีโดยเฉพาะภาวะผู้นำทางวิชาการและภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจึงจะนำไปสู่การจัดและการบริหารสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพ (ธีระ รุญเจริญ, 2553) นักการศึกษาของประเทศหลายท่านได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาดังเช่นประเวศ วะสี (2546) วิจารณ์ พานิช (2546) ธีระ รุญเจริญ (2554) ได้แสดงทัศนะถึงความสำคัญของการศึกษาและความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูปว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศสภาพสังคมในแต่ละยุคเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจนระบบการศึกษาไม่อาจจะสร้างคุณภาพของประชาชนให้สอดคล้องได้บางที่การศึกษาเองกลับเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมตลอดเวลา ยิ่งไปกว่านั้นระบบการศึกษาที่เคยมีประสิทธิภาพในช่วงที่ผ่านมา ก็มีปัญหามากไม่เหมาะสมกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลง ดังนั้นทุกภาคส่วนจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเร่งด่วนให้การศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ถูกต้องแก่เยาวชนและประชาชนอันเป็นวิธีการหนึ่งที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาสังคมและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนโดยหลักสำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพของคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญาความรู้คุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Philosophy of Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาหรือแนวทางในการปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดมาตั้งแต่ก่อนวิกฤติทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ.

2540 และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลางโดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอนขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของคนในชาติ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรู้ที่เหมาะสม โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับต้องดำเนินชีวิตด้วยความอดทนความเพียรมีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550)

โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา เป็นโรงเรียนที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาเป็นหลักในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดแทรกกระบวนการปลูกฝังปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ปลูกฝังหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้กับผู้เรียน บุคลากรของสถานศึกษาได้รับการพัฒนาให้ปฏิบัติตนและปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเอื้อต่อการบ่มเพาะอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียง โรงเรียนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาแต่ละแห่งมีวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) แตกต่างกันไป โดยระบบการเรียนรู้เน้นการปลูกฝังหลัก

คิดเศรษฐกิจพอเพียงและบ่มเพาะอุปนิสัยพอเพียงผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย กิจกรรมนักเรียนเน้นการฝึกปฏิบัติที่เสริมหนุนระบบเรียนรู้ที่บ่มเพาะอุปนิสัยความพอเพียง จนเป็นกิจวัตรเพื่อให้เกิดการพัฒนาและช่วยเหลือกัน ผลการดำเนินการส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิถีชีวิตแบบพอเพียงของผู้บริหาร ครู นักเรียนและผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมของโรงเรียน น่าอยู่ เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เกิดการพัฒนาโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนดีขึ้น (ปริยานุช ธรรมปิยา, 2557)

จากการดำเนินงานของโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษ พบว่าการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่ามืองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้อะไรบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของนักเรียนโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ และมีวัตถุประสงค์รองดังนี้

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการตามองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้และคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของนักเรียนในโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการบริหารการจัดการเรียนรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แล้วสรุปกรอบและสาระองค์ประกอบการบริหารจัดการการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนศูนย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งครอบคลุม 7 ประการ คือ

- 1) ความเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้
- 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร
- 3) การจัดระบบการเรียนการสอน
- 4) สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 5) สื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ของครู
- 6) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน
- 7) การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้หลังจากนั้น

ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ระยะที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คุณภาพผู้เรียนเพื่อนำมาเป็นกรอบในการศึกษาและ ศึกษาคุณภาพผู้เรียนของนักเรียน จากรายงานการวิจัยโครงการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของโรงเรียนศูนย์สถานศึกษาพอเพียง ของ ชีระ รุญเจริญและคณะ (2557), สมพร เทพสิทธิ (2549), สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2551), ชีระ รุญเจริญ และคณะ (2557), พระวิมลธรรมคณี (2557) และสังเคราะห์คุณภาพผู้เรียนของนักเรียนโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แล้วสรุปคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2 ด้าน คือ 1) คุณลักษณะพฤติกรรม

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติ คือ **มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านจิตใจ มิติด้านสังคม และมิติด้านวัฒนธรรม** ส่วนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 5 ด้าน คือ ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านเทคโนโลยี ด้านทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม แล้วนำคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 2 ด้านให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความสอดคล้อง โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน

ระยะที่ 3 วิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. นำองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ทั้ง 7 องค์ประกอบและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2 ด้านที่ได้จากการสังเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความสอดคล้องแล้ว สร้างเป็นแบบสอบถาม

2. หาคุณภาพของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่จะวัดแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) โดยถือเกณฑ์สอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2554) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิในขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 เป็นผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญตรวจและประเมินความสอดคล้อง

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการประเมินความสอดคล้องแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ กรรมการสถานศึกษา จำนวน 4 โรงเรียน แล้วนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Total Correlation) โดยคัดเลือกเอาข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป นำข้อที่เข้าเกณฑ์ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ซึ่งคำนวณความเชื่อมั่นด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient, อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2554) ได้ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item Total Correlation) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 โรงเรียน รวม 201 ฉบับ

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องแล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ด้วยวิธี Stepwise เพื่อคัดเลือกรองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนในโรงเรียนศูนย์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 การดำเนินการตามองค์ประกอบการบริหารจัดการทั้ง 7 ด้าน ของโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 นักเรียนมีคุณลักษณะพฤติกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 องค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติ มี 6 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนภาวะผู้นำของผู้บริหาร การจัดระบบการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียนและความเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้และการซึ่งอธิบายคุณลักษณะพฤติกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติ ได้ร้อยละ 83.00

1.4 องค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี 6 ด้านคือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนความเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดระบบการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

ซึ่งอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้ร้อยละ 71.00

2. อภิปรายผลการวิจัย

2.1 การบริหารจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการตามองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$, $S.D = 0.32$) โดยปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ทั้ง 7 ด้าน เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3) ด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ของครู 4) ด้านความเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ 5) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 6) ด้านการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน และ 7) ด้านการจัดระบบการเรียนการสอน เหตุผลที่โรงเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาดำเนินการตามองค์ประกอบทั้ง 7 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเพราะว่าผู้วิจัยได้ทำกรณีศึกษา จำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนอนุบาลประชารัฐสามัคคี จังหวัดนครราชสีมา โรงเรียนบ้านเป่าวิทยจังหวัดชัยภูมิ โรงเรียนโคกเพชรวิทยาคาร จังหวัดชัยภูมิ โรงเรียนโนนคุณวิทยาคารรัชมังคลาภิเษก จังหวัดชัยภูมิ และโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง จังหวัดบุรีรัมย์เกี่ยวกับองค์ประกอบการบริหารของโรงเรียน โดยทุกโรงเรียนได้เน้นในเรื่อง ด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะเชื่อว่าเมื่อสิ่งแวดล้อมดีการจัดกิจกรรมทุกอย่างก็จะสะดวกและเกิดผลที่ดี ผู้วิจัยได้ออกแบบองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ทั้ง 7 นำมาวิเคราะห์แล้วสังเคราะห์ร่วมกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมาเปรียบเทียบกับองค์ประกอบการบริหารจัดการศึกษาเรียนรู้ที่มีคุณภาพของนงลักษณ์ เรือนทอง (2550) จึงได้ออกแบบองค์ประกอบการบริหารจัดการ 7 องค์ประกอบมาเป็นตัวแปรต้นในการวิจัยครั้งนี้ สาเหตุอีกประการหนึ่งที่เป็นผลทำให้โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้มีการบริหารจัดการในระดับมากที่สุด เนื่องจากโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้เป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินให้เป็นโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงมาก่อน แล้วจึงผ่านการ

ประเมินให้เป็นโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งองค์ประกอบการบริหารทั้ง 7 องค์ประกอบเป็นส่วนหนึ่งที่น่าไปใช้ในการประเมินให้เป็นโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงและโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ ดังนั้นโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้จึงได้นำองค์ประกอบทั้งหมดมาเป็นส่วนในการบริหารจัดการของโรงเรียน ส่งผลให้โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปฏิบัติตามองค์ประกอบการบริหารจัดการทั้ง 7 องค์ประกอบ ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ จอมพงศ์ มงคลนิก (2555) ที่กล่าวว่า องค์การที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารจัดการต้องดำเนินการตามองค์ประกอบการบริหารจัดการ ซึ่งขอบข่ายการบริหาร ประกอบด้วย ด้านภาวะผู้นำ ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านชุมชน ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระ ฤทธิเจริญ (2553) ที่กล่าวถึงการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาต้องมีการกระจายอำนาจคือการจัดการศึกษาให้กับประชาชน สถานศึกษามีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเองมากขึ้นภายใต้การบริหารในรูปขององค์คณะบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและแผนร่วมคิดร่วมทำ และภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุนเป็นภาวะผู้นำที่เน้นการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกและสอดคล้องกับพระวิมลธรรมณี (2557) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบการบริหารและจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนการกุศลของวัดที่มีประสิทธิผล โดยการสังเคราะห์องค์ประกอบจากหลายภาคส่วนแล้วนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบการบริหารและจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนการกุศลของวัดในภาคใต้

2.2 ผลการวิจัย พบว่า คุณภาพผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติ ของนักเรียนโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก อธิบายได้ว่า นักเรียนในโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้มีพฤติกรรมหรือปฏิบัติตน ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนใน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านจิตใจ ด้านสังคมด้านเศรษฐกิจด้านเทคโนโลยีด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก และมีคุณลักษณะ

พฤติกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติ ประกอบด้วยมิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านจิตใจ มิติด้านสังคม และมิติด้านวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้โรงเรียนที่ผ่านการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต้องผ่านการประเมินให้เป็นโรงเรียนสถานศึกษาพอเพียงมาก่อน ในการประเมินนั้น โรงเรียนต้องมีผลการประเมินในระดับ 3 ขึ้นไป ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ด้านผลลัพธ์/ความสำเร็จ ซึ่งสถานศึกษาทั่วไปที่ผ่านการประเมินให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง เป็นโรงเรียนแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามเกณฑ์ประเมินสถานศึกษาพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการสำหรับโรงเรียนที่ผ่านการประเมินให้เป็นโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ นั้น โรงเรียนต้องสร้างนักเรียนแกนนำในการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนแกนนำได้เรียนรู้และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจนเห็นผลเห็นคุณค่าและเกิดศรัทธา ตลอดทั้งมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา อีกทั้งนักเรียนแกนนำได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ย่อมแสดงว่าโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนักเรียนต้องปฏิบัติตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน 5 ด้าน คือ 1) ด้านจิตใจ 2) ด้านสังคม 3) ด้านเศรษฐกิจ 4) ด้านเทคโนโลยี 5) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและมีพฤติกรรมหรือปฏิบัติตามคุณลักษณะพฤติกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติ คือ 1) มิติด้านเศรษฐกิจ 2) มิติด้านจิตใจ 3) มิติด้านสังคม และ 4) มิติด้านวัฒนธรรมในระดับมากสอดคล้องกับ อีระ รุญเจริญ และคณะ (2557) ที่ได้สังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของโรงเรียนศูนย์สถานศึกษาพอเพียง พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมี 5 ด้าน คือด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจด้าน

เทคโนโลยี ด้านทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม พระวิมลธรรมคุณ (2557) ได้สังเคราะห์คุณลักษณะตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศูนย์สถานศึกษาพอเพียงได้ 5 ด้านคือ ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี ด้านทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมและผลการศึกษาของสมพร เทพสิทธิ์า (2549) ที่สรุปว่า คุณลักษณะของผู้เรียนในโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ต้องครอบคลุมถึง 4 มิติ คือ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านจิตใจ มิติด้านสังคม และมิติด้านวัฒนธรรม

2.3 องค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะพฤติกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติ ของนักเรียนโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 6 องค์ประกอบ คือ 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3) การจัดระบบการเรียนการสอน 4) สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน 6) ความเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ โดยองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน ร่วมกันอธิบายคุณลักษณะพฤติกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติ ได้ร้อยละ 83.00

เนื่องจากโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้เน้นการจัดการศึกษาให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะพฤติกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติ ดังนั้นการบริหารจัดการต้องปรับรูปแบบการบริหารเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังกล่าว อีกทั้งผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยได้ศึกษาองค์ประกอบหลักในการจัดการศึกษาจากหลักการ ทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะพฤติกรรมของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติ ได้สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 5 โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา ประกอบด้วยโรงเรียนอนุบาลประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดนครราชสีมา โรงเรียนบ้านป่าวิทยา จังหวัดชัยภูมิ โรงเรียนโคกเพชรวิทยาจารย์ จังหวัดชัยภูมิ

โรงเรียนโนนคุณวิทยาคาร รัชมังคลาภิเษก จังหวัดชัยภูมิ และโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง จังหวัดบุรีรัมย์แล้วนำมาสรุปเป็นองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ได้จำนวน 7 องค์ประกอบจึงทำให้ต้ององค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะพฤติกรรมของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติ

สำหรับองค์ประกอบด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ไม่ส่งผลต่อคุณลักษณะพฤติกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติ ของนักเรียนโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นเพราะว่าองค์ประกอบด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ของครูมีความสัมพันธ์องค์ประกอบทั้ง 6 ด้านคือ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนภาวะผู้นำของผู้บริหาร การจัดระบบการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน และความเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับสูง ($r = 0.80 - 0.87$) จึงสรุปได้ว่าองค์ประกอบด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ของครู เป็นองค์ประกอบที่คล้ายกับองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ ดังนั้นจึงอนุมานได้ว่าองค์ประกอบด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ส่งผลต่อคุณลักษณะพฤติกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงใน 4 มิติ ของนักเรียนโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.4 องค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 6 องค์ประกอบ คือการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนความเป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดระบบการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งองค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ทั้ง 6 ตัว ร่วมกันอธิบายคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนได้ร้อยละ 71.00 ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้จัดการศึกษาโดยใช้กรอบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นแนวทางในการจัดทำ

หลักสูตรสถานศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญามีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพโดยมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใน 8 ประการ คือ 1) รักชาติศาสนาภคินี 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าวสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5 ด้าน คือ ด้านจิตใจ ด้านสังคมด้านเศรษฐกิจด้านเทคโนโลยีและด้านทรัพยากรสิ่งแวดล้อมโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงได้บริหารจัดการให้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังกล่าว ทำให้องค์ประกอบการบริหารจัดการเรียนรู้ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

สำหรับองค์ประกอบด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ไม่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นเพราะว่าองค์ประกอบด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ของครูมีความสัมพันธ์องค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับสูง ($r = 0.80 - 0.87$) เป็นเพราะเนื้อหาสาระขององค์ประกอบกลมกลืนกันเป็นเรื่องเหมือน ๆ กันกับองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน จึงอนุมานได้ว่าองค์ประกอบด้านสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ นำไปสู่ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปกำหนดเป็นนโยบายในการบริหารจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา

1.2 สถานศึกษาอื่นๆ ควรนำองค์ประกอบ
การบริหารจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนไปปรับ
ใช้โดยปรับให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาของโรงเรียน
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ส่งผล
ต่อคุณภาพผู้เรียนของนักเรียนโรงเรียนโรงเรียนศูนย์
การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจเพียงด้าน
การศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 ควรพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริม
สร้างคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้ตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจเพียงด้านการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เอกสารอ้างอิง

- ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และคณะ. (2553). **การพัฒนา
คุณภาพการศึกษาไทยสู่สากล: เปรียบเทียบ
ประเทศจีน เวียดนาม ญี่ปุ่น เกาหลี เยอรมัน
ฟินแลนด์และประเทศไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). **ความเป็นมืออาชีพในการจัด
และบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา**.
พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- _____. (2554). **ก้าวใหม่ การปฏิรูปการบริหาร:
แนวคิด ประสบการณ์และการวิจัย**. อุบลราชธานี:
อุบลกิจจอฟเซตการพิมพ์.
- ธีระ รุญเจริญ และคณะ. (2557). **รายงานการวิจัย
โครงการสังเคราะห์ผลการประเมินตนเองของ
โรงเรียนศูนย์สถานศึกษาพอเพียง**. นครราชสีมา:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). **รูปแบบการบริหาร
โรงเรียนที่มีประสิทธิผล**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ประเวศวะสี. (2546). **ยุทธศาสตร์ทางปัญญาเพื่อ
อนาคตของประเทศไทย**. สงขลา: มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์.
- ปรียานุช ธรรมปิยา. (2557). **การขับเคลื่อนปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษ** (พ.ศ. 2549-
2557). กรุงเทพฯ: ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิ
ยุวสถิรคุณ.
- พระวิมลธรรมคณี (เลี้ยว ทองสาม). (2557). **องค์ประกอบ
การบริหารและการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผล
ต่อคุณภาพนักเรียนโรงเรียนการกุศลของวัด
ในภาคใต้**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- วิจารณ์ พานิช. (2546). **การจัดการเครือข่ายวิชาการ**.
กรุงเทพฯ: กองแผนงานกรมอนามัยกระทรวง
สาธารณสุข.
- ศักดิ์สิน โรจน์สราญรมย์. (2555). “การศึกษาไทยกับ
อาเซียน: สู่ศักยภาพระดับมาตรฐานสากล.”
Authentic Learning for World Citizen.
กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). **ข้อเสนอ
การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง** (พ.ศ.
2552 – 2561). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2559). **กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2560 – 2574**. (ออนไลน์). สืบค้นจาก
[http://www.onec.go.th/onec_web/page.
php?mod=Outstand & file=view &
itemId=1879](http://www.onec.go.th/onec_web/page.php?mod=Outstand & file=view & itemId=1879) สืบค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2559.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544).
**แนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: วิทีซี
คอมมิวนิเคชั่น.
- _____. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.
2545**. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค
จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545).

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.

กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ. (2546). **กรอบแนวคิดทางทฤษฎี**

เศรษฐศาสตร์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.

กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

———. (2550). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่ง
ชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554).** กรุงเทพฯ:
สกายบุ๊ก.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ. (2550). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554).**
กรุงเทพฯ: สกายบุ๊ก.

สมพร เทพสิทธา. (2549). **การเดินทางรอย**

**พระยุคลบาท: เศรษฐกิจพอเพียงช่วยแก้ปัญหา
ความยากจนและการทุจริต.** กรุงเทพฯ: อมรินทร์
บุ๊กเซ็นเตอร์.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2551). **การประกวด
ผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.** กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.